

חדשות 015/13 מעולם התקשורת

ניתוח: אנטומיה של מינויים כושלים במשרד התקשורת מאת: אבי וייס

מבקר משרד התקשורת החל בביקורת נוספת באגף בכיר למנהל ומשאבי אנוש, הפעם בתחום כוח האדם עצמו. אנטומיה של שרשרת מינויים כושלים ותחמונים, במשך כמעט ארבע שנים.

אחרי ביקורת בתחום [החנייה](#) ובתחום [הנסיעות](#) לחו"ל, אחרי [הפיאסקו](#) של הטיפול בדו"ח הביקורת הפנימית, שעסק ביועצת המשפטית [הקודמת](#) של המשרד, נכנס מבקר המבקר הפנימי של משרד התקשורת ([אלון זולר](#)) לבדוק את התחום הרגיש ביותר במשרד: תחום המינויים ומכרזי כוח האדם. על פי בדיקה שערכנו (שתתואר בקצרה כאן), המבוססת על [מקורות גלויים בלבד](#) (!) (ושפורסמו בכלי התקשורת וגם אצלנו), בכל הקדנציה הנוכחית של שר התקשורת [משה כחלון](#), לא מצאנו אפילו מכרז אחד של בעל תפקיד משמעותי במשרד התקשורת, שנעשה כדין וכהלכה וללא "רעשים".

המדובר במינויים ומכרזים בכמות לא מבוטלת, שנסקור את חלקם בהמשך. מה שמאפיין אותם לכאורה היא רמה גבוהה של תחמנות, העלמת ועיוות מידע, איסוף מידע [בדרכים מפקפקות](#), [הפיכת](#) "חוק הצינון" [לצחוק](#), מינוי מקורבים ואנשים חסרי כישורים לתפקידים הבכירים (ואף הזוטרים), פיטורים תמוהים של עובדת לשכת המנכ"ל [בהיריון](#), אין ספור ערעורים, בג"צים, התערבות היועמ"ש לממשלה ותביעות בבית הדין לעבודה. בנוסף, החלטנו להתעלם כרגע מהטיפול הכושל בנושא [הפנסיונרים](#) של משרד התקשורת, היות וזו פרשה בתחום כוח האדם, שראוי לתת לה טיפול והתייחסות נפרדת. כל אלה, בקדנציה אחת של פחות מ-4 שנים.

זה החל במינוי השר ומנכ"ל המשרד לפני פחות מ-4 שנים ומסתיים כעת בצו [איסור פרסום](#), שהוצא בבית הדין לעבודה, צו האוסר פרסום המהלכים והסיבות, שהובילו [לפיטוריו](#) (שנעצרו בבית הדין לעבודה בחסות הצו), של סמנכ"ל בכיר לדואר. פרטי הפרשה הטריה הזו ידועים לנו ובבוא העת גם הציבור ידע אותם. לא ניתן לחסום לאורך זמן פרשה, שרבים כל כך יודעים אודותיה ואת הסיבות להטלת צו איסור פרסום.

זו לא הפרשה היחידה, שנסתרת מהעין הציבורית. נכון להיום, יש לפחות 4 פרשיות של מינויים שנעצרו, המתבררות בבתי המשפט השונים בישראל (החל מבית המשפט העליון וכלה בבית הדין לעבודה) וטרם התקבלה בהן הכרעה ("טחנות הצדק טוחנות לאט"). זאת, בנוסף לכמות לא מבוטלת של מכרזים, שבוטלו ע"י נציבות שירות המדינה עצמה, כשהנציבות (וגם היועמ"ש לממשלה) "עלתה" על התחמונים והפגמים המהותיים שהיו באותם מכרזים, שנוהלו באגף בכיר למנהל ומשאבי אנוש.

נקדים ונביא כאן את תגובת משרד התקשורת לפניית שלנו בנושא, כדי להבין את עומק הבעיה, שתפורט בהמשך. מדובר להערכתנו בעצימת עין והתנהלות חסרת כל נורמות בסיסיות ואחריות, שנמשכת, ככל המסתמן, שנים.

שאלנו: "איך מוסבר, ששני מכרזים לכוח אדם, שנוהלו ע"י האגף בשנתיים האחרונות, בוטלו ע"י היועמ"ש של הנציבות בגלל פגמים חמורים בהכנה וביצוע המכרזים?". תגובת משרד התקשורת: "מכרזי כוח אדם מתנהלים באופן מיטבי ומקצועי על ידי עובדי אגף מינהל ומשאבי אנוש. מכרזים, שבוטלו על ידי נציב שירות המדינה, אם בכלל, נעשו בעקבות בקשות המשרד לבטלם".

בעקבות תשובה זו חזרנו ושאלנו: "זה ממש מגוחך להכחיש עובדות ידועות, שפורסמו לא אחת. סקרנו לפחות 4 מכרזים, שבוטלו ע"י הנציבות והנציבות אישרה לנו בכתב **שהיא זו** שביטלה את המכרזים של המשרד בגלל **ליקויים חמורים שנתגלו בהם** [על ידה]. איך אפשר להכחיש דבר כזה שמתועד היטב? תזכורת קלה: מכרזים לסמנכ"ל ספקטרום (פעמיים), מכרזים לסגן סמנכ"ל פיקוח (פעמיים), מכרז לעובד באגף הפיקוח, שבוטל בעקבות תלונה של מועמדת, שסבלה מליקויי שמיעה ועוד ועוד".

תגובת משרד התקשורת: "כפי שכתבנו בתגובתנו הקודמת, מכרזים, שהתנהלו, בוטלו לפי בקשת המשרד לשם בדיקת החלטות, שהתקבלו בוועדת הבחנים. להלן פרטי המקרה אותו ציינת: הסמנכ"לית למינהל ומשאבי אנוש פנתה לנציבות שירות המדינה בבקשה לבדוק את החלטת ועדת הבחנים במכרז למשרת מרכז פניות ציבור. במכרז זה אכן התמודדה עובדת עם מוגבלות, שהסמנכ"לית סברה, שחברי הוועדה לא נתנו את דעתם באופן מספק בסוגיה זו. הנציב נעתר לבקשת הסמנכ"לית וביטל את החלטות הוועדה ועל כן התכנסה ועדה חדשה עם הרכב בוחנים אחר. באשר לטענותיך הנוספות: - סמנכ"ל ספקטרום – המכרז לא בוטל מעולם. - מכרז לסגן סמנכ"ל פיקוח – המכרז לא בוטל. עם זאת, הוארך מועד הגשת המועמדות למכרז הפנימי בשל הכנסת תיקונים בתיאור התפקיד וזאת בשיתוף נציבות שירות המדינה".

ההיסטוריה של "המינויים התמוהים" במשרד התקשורת

נתחיל דווקא מהסוף, מהמינויים הכושלים, המוזרים ולאו אלו שנתקעו מסיבה זו או אחרת בחודשים האחרונים. נחזור בזמן עד לתחילת הקדנציה של השר משה כחלון והמנויים הכושלים בתחילת הקדנציה, במיוחד של המנכ"ל ושל מספר סמנכ"לים. את המנויים אנו סוקרים כאן בקצרה בלבד, **כיוון שכל מקרה בפני עצמו כבר פורסם ברבים**, בין אצלנו ובין בעיתונים אחרים:

1. מינוי מנכ"ל הרשות השנייה. מינויו של שי באב"ד למנכ"ל הרשות השנייה (מינוי שנדחף ע"י שר התקשורת בעצמו, די ברור למה), נתקע ונעצר משתי עילות חשובות: (1) היועץ המשפטי לממשלה החליט לעצור מינויים בתקופת הבחירות, כולל מינוי זה, מנויים לא דחופים, שיש בהם "ריח" של מינוי "מקורבים". (2) עקב בג"ץ שהגיש עו"ד חיים גרון, סמנכ"ל הנדסה ורישוי במשרד התקשורת, בטענה של "תפירת מכרז". הטענות הללו טרם הובררו ואחרי הבחירות הקרובות נשמע מה היועץ המשפטי לממשלה החליט וזו תהיה עמדתו בפני הבג"ץ העוסק בעניין זה.

2. מינוי יו"ר מועצת הכבלים והלוויין. כאן הסיפור עוד יותר מרתק מהסיפור של מינוי מנכ"ל הרשות השנייה. גם כאן הוגש בג"ץ ע"י עו"ד חיים גרון, סמנכ"ל הנדסה ורישוי, בטענה של "מכרז תפור" בתוספת טענה על התנכלות אישית מצד מנכ"ל המשרד, שעמד בראש "ועדת האיתור". הזוכה במכרז, אריאל משעל, פנה אף הוא לבג"ץ בדרישה לקיים את החלטת "ועדת האיתור" ולמנותו ליו"ר מועצת הכבלים והלוויין לאלתר. בשלב זה, הבג"ץ טרם נתן את החלטתו וגם עמדתו הסופית של היועץ המשפטי לממשלה טרם פורסמה. בכל מקרה, גם מינוי זה נתקע בגלל החלטת היועץ המשפטי לממשלה לעצור את כל המינויים התמוהים, טרום בחירות. נראה, שהיה כאן לכאורה ניסיון ל"מחטף" פוליטי ערב בחירות. אגב, לא הצלחנו לקבל, עד כה, את תגובת משרד התקשורת לגבי הבג"ץ הספציפי הזה (בגלל חריפות ועומק הטענות על "תפירת המכרז").

3. מינוי מנכ"ל משרד התקשורת. לאחר כניסתו לתפקיד, שר התקשורת משה כחלון היה מעוניין למנות איש מקצוע **מבריק** מתעשיית התקשורת לתפקיד המנכ"ל, אך מינוי זה הוכשל, בין היתר, ע"י היועצת המשפטית הקודמת של המשרד (שאת המינוי **התמוה** שלה עצמה לתפקיד **סקרנו** בהרחבה **עוד** קודם לכן). הפיאסקו של השתלשלות המינוי הזה תוארה אצלנו בהרחבה (למשל: **כאן**, **כאן**, **כאן**, **כאן** ו**כאן**). תיאורנו וחשפנו כיצד מונה בסופו של דבר אדם חסר

ניסיון ספציפי בתחום רגולציית התקשורת או בכלל, לתפקיד מנכ"ל משרד התקשורת, אדם שלא ניהל מערכת ציבורית, ממשלתית או פרטיות בסדר גודל שכזה. עו"ד עדן בר טל הציג עצמו (טרם המינוי) בקהילה העסקית כמומחה השקעות, גיוסי הון ויצירת שיתופי פעולה בסין. איך ניסיון זה הוביל אותו לתפקיד מנכ"ל משרד רגולטורי כה חשוב בעולם התקשורת? זאת תוכלו לקרא בכתבות מאותה תקופה.

4. מינוי יו"ר חברת דואר ישראל. המינוי של חיים קליין, אותו דחף שר התקשורת במשך זמן ממושך (שכתוצאה מכך הדואר היה ללא יו"ר במשך כשלוש שנים!) טורפד בסופו של דבר כפי שחשפנו [כאן](#), עד [שמונה](#) יו"ר קבוע בעל כישורים מתאימים והולמים לתפקיד חשוב זה (ששי שילה).

5. יועצת משפטית למשרד התקשורת. אם לא די במינוי התמוה של היועצת המשפטית הקודמת של משרד התקשורת, המינוי של היועצת הנוכחית היה לא פחות תמוה, כפי שחשפנו [כאן](#) ו[כאן](#). במקביל ובלי כל קשר לחשיפה שלנו, "התנועה למען איכות השלטון בישראל" [דרשה](#) (ופעמיים) משרי התקשורת והמשפטים ומנציבות שירות המדינה לבדוק את המינוי הזה ולבטלו ואיימה כנראה בבג"ץ (אותו, בסופו של דבר, לא הגישה).

6. היועצת המשפטית של מועצת הכבלים והלוויין (עו"ד דורלי אלמגור) [התפטרה](#) בעקבות "סכסוך" על סמכויות ועוד, סיפור מורכב שמעורב בו, בין היתר, אגף בכיר למנהל ומשאבי אנוש, שהחלטנו לא לפרסמו בהרחבה, מסיבות טובות.

7. נציב תלונות הציבור ברשות השנייה. מדובר בתפקיד משמעותי, שכן לנציב יש סמכויות חקירה. לתפקיד הנציב נבחרה בתו של השר עוזי לנדאו (לשעבר "הבוס" של משה כחלון בצעירותו הפוליטית), אולם נקבע ע"י המשנה ליועץ המשפטי לממשלה כי לא נבחן מכלול השיקולים שהובילו למינוי, נפלו "פגמים" במינוי ולכן המינוי **בוטל** ותהליך הבחירה נפתח מחדש. יודגש שסמנכ"לית מנהל ומשאבי אנוש של משרד התקשורת, שהייתה אמונה על בחירת המועמד מתוך 4 שהגישו מועמדותם, בטרם המליצה עליהם לשר משה כחלון, "לא לקחה בחשבון שיקולים הצריכים לעניין, ולפיכך נשקל ביטול ההליך ועריכתו מחדש בדרך הדומה ככל הניתן למכרז", כך נכתב ע"י המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, בטרם הביא לביטולו של המינוי. בסופו של דבר נבחר במכרז החוזר אדם ראוי ומתאים לתפקיד (דוד רגב).

8. סגן סמנכ"ל בכיר לפיקוח ואכיפה. הסאגה בתפקיד הזו דורשת כמה עמודים רק כדי לפרט את השתלשלות העניינים והכשלים בסיפור של המכרזים (היו כמה) לתפקיד הזה. זאת, לאחר שמי שהיה בתפקיד זה פוטר במפתיע וללא כל התראה ע"י מנכ"ל המשרד, בפרשה תמוהה שחשפנו [כאן](#). שורה תחתונה בקצרה: שני בעלי תפקידים, שנבחרו לתפקיד "ברחו" מהתפקיד ממש ערב כניסתם לתפקיד ולאחר שנבחרו אליו, פרשה שחשפנו [כאן](#) ו[כאן](#). רק במכרז השלישי החוזר, נבחר מועמד, שנכנס לתפקיד והחל למלא אותו לאחרונה. נקווה שלא "יברח מהתפקיד" כמו קודמיו.

9. סמנכ"ל בכיר לפיקוח ואכיפה. הסאגה סביב המכרזים (היו כמה, לאותו תפקיד) דורשת אף היא כמה עמודים, כדי לפרט את השתלשלות העניינים והכשלים בסיפור המוזר הזה. הסיפור הזה תואר בהרחבה [כאן](#), [כאן](#) ו[כאן](#). אחד המכרזים בוטל, לאחר שוועדת המכרזים הפנימית לבחירת מועמד לתפקיד, בראשות מנכ"ל משרד התקשורת עדן בר טל, נפסלה על ידי נציב שירות המדינה, כפי שנחשף [כאן](#), [כאן](#) ו[כאן](#). בהנחיית הנציב נערך [מכרז](#) פנימי חוזר לתפקיד, ובו כצפוי לא נבחר איש כפי שחשפנו [כאן](#). לאחר מכן היה עוד מכרז חוזר (כשבדרך "דרסו" מועמד ראוי לתפקיד – עוזי לוי) ונבחר שמילה מימון. תקצר היריעה לתאר את כל המהלכים, התחכומים והתמרונים שהיו סביב המכרזים לתפקיד. השורה התחתונה: [נבחר](#) אדם (מתוך 90 מועמדים טובים שנגשו למכרז החוזר), [שנטע](#) שהוא ללא רקע מתאים וניסיון רלבנטי לתפקיד, שנבחר, כנראה, בעיקר בגלל הכרות מוקדמת עם המנכ"ל באחד מ"סיווריו"

המקצועיים בחו"ל. את התוצאות של המינוי הזה תיארו כבר כמה פעמים, למשל [כאן](#), [כאן](#) ו**כאן**.

10. סמכ"ל בכיר לספקטרום וניהול תדרים. הסאגה סביב המכרז דורשת אף היא כמה עמודים כדי לפרט את השתלשלות העניינים והכשלים בסיפור התמוה הזה. הסיפור הזה תואר בהרחבה [כאן](#), [כאן](#) ו**כאן**. גם כאן, נציבות שירות המדינה הורתה למשרד התקשורת לא לאייש את תפקיד סמכ"ל ספקטרום. זאת, "עד לסיום בירור מלוא הטענות, שהועלו בנוגע לניהול הליך המכרז בו נבחר לתפקיד מר נתי שוברט". שורה תחתונה: בסופו של דבר, [אושר](#) המינוי בתנאים מסוימים (למניעת ניגוד אינטרסים). [נבחר](#) לתפקיד לכאורה אדם, "שחפצו בייקרו" מסיבות מובנות (לאור הרקע ממנו הוא בא), למרות הספקות בהתאמתו, כפי שנטען, לתפקיד. את התוצאות של המינוי הזה תיארו כמה [וכמה](#) פעמים, לאחרונה [כאן](#) (בעניין ה-LTE).

11. הממונה על מעמד האישה במשרד התקשורת. החלטנו לא לפרסם את הידוע לנו בעניין זה, מסיבות מובנות.

12. יו"ר הרשות השנייה. לאחר מינויו של אמנון נדב לתפקיד יו"ר הרשות השנייה, "התגלה" לפתע, שבתו עובדת כמפיקה ברדיו 99 (הנמצא תחת פיקוח הרשות השנייה). לאור החלטת היועץ המשפטי לממשלה ולאחר שימוע שנערך לו, הודיע אמנון נדב לשר התקשורת משה כחלון כי הוא מבקש לעזוב את תפקידו. בעקבות פרישתו נבחר לתפקיד ד"ר אילן אבישר, מינוי ראוי, הולם ומתאים.

13. המינוי של שר התקשורת משה כחלון עצמו עבר בלי בעיות, למרות שהיה ידוע בעת מינויו, שאחותו עובדת כסמכ"ל משאבי אנוש בחברת HOT. היו הסכמות (במרץ 2009) של השר למגבלות מסוימות, שנשארו למעשה די עמומות וללא פיקוח ראוי. רק ב- 16/08/12 (הרבה מעל ל- 3 שנים מאז שמונה לתפקיד), פורסמה הודעה לציבור והכנסת התבקשה לאשר זאת, מה שנעשה על ידי הכנסת באותו יום, שהשר יולי אדלשטיין יקבל החלטות במקומו של השר משה כחלון, בכל העניינים הרגולטוריים הנוגעים להוט. לא שמענו שהשר יולי אדלשטיין טיפל והחליט באיזו סוגיה רגולטורית הקשורה בהוט, עד עצם היום הזה. כנראה, שלא היה בכך צורך....

שורה תחתונה: הבאנו כאן רק את המינויים והמכרזים לבעלי התפקידים הבכירים ביותר בתחום רגולציית התקשורת בישראל. הצגנו, על קצה המזלג, את הכשלים וההטעיות בכל המכרזים והמינויים הבכירים במשרד התקשורת. התעלמנו (מחוסר מקום בכתבה אחת) מכל המינויים הזוטרים יותר, שבהם המצב **לא יותר טוב**. ככה בדיוק זה מתנהל כמעט ארבע שנים תמימות. לתשומת לב מבקר המשרד, היועץ המשפטי לממשלה ומבקר המדינה.

לשם האיזון, היו גם כמה מינויים טובים. את חלקם כבר ציינו בהקשר המתאים בכתבה. היה ראוי שהשר והמנכ"ל, במקום להלל את [עצמם](#) כל כך הרבה, כמו שנעשה בישיבת הממשלה הלפני האחרונה, שבה ניתנה סקירה "מסכמת קדנציה" על פעילות המשרד והשיגיו, היו משבחים את העובדים המסורים של המשרד. במיוחד את אלו שלא "הוצנחו" על ידם ללא כל כישורים מתאימים לתפקיד ומסתובבים כ"עבמ"ים" במשרד. בנוסף, לציין לחיוב את אלו שלא [טיילו](#) בסין בזמן [המלחמה](#) והשקיעו את זמנם, כישוריהם וכוחותיהם, "יומם כליל", כדי לבצע את מלאכתם כנדרש מהתפקיד ובמסירות ראויה לשבח.